

Electro Radio Mercur

BIBLIOTHEEK
N.V.H.R.

Technisch commercieel vakblad

Veertiendaags
Officieel Orgaan

van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, de Vakgroep Detailhandel in
Electrische Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen, de Vakgroep
Detailhandel in Radio-artikelen en de Vakgroep Tusschenpersonen in
Electrotechnische Producten.

Directie, Redactie en Administratie: Kalverstraat 35, Amsterdam C.
Telefoon Directie en Red. K 2900-35253; Administratie K 2900-40453

3 JANUARI 1948
3e JAARGANG Nr. 1

57

In het verslag dat wij vorig
jaar publiceerden over ons bezoek aan
Philips, spraken wij over het fabriceren
van de steeds meer opgang makende

BUIZEN

Hier beelden wij een moment uit deze
fabricage af: het aanbrengen van het witte
poeder in de glazen buis op het persvat.
Men herinnert zich hoe wij schreven,
dat deze poeder in de buizen omhoog
geperst heel de kamer met een peerdrup-
lucht vervult.

De buizen in het rechter vat zijn reeds
gevuld en staan uit te druppen, in het
linker vat ziet men het opstijgen van
de witte stof.

IN DIT NUMMER o.m.:

Een jaaroverzicht der Electrotechniek
Een nieuwe impregneermachine
Infrarood-bestraling
Wat doet de Vakgroep voor ons?
Organisatie van boven af?
Prijzenbeschikking Electromotoren

Electro Radio Mercur

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

Uitgave van de

N.V. Uitgevers Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam C.
Telefoon K 2900-35253 en 40453

Postgirorekening 136400 — Bankrekening Twentsche Bank.

DIRECTIE EN EXPLOITATIE:

Hans Schnabel en Jan B. Gastkemper.

ADVERTENTIE-MANAGER:

B. J. Jansen.

ALGEMEEN REDACTEUR:

Louis Knuvelder.

**REDACTEUREN MEDEDELINGEN
DER VAKGROEPEN:**

mr. J. H. van Gelderen en J. M. van Basten.

REDACTEUR RADIOBRIEF:

J. Corver.

REDACTEUR ELECTROTECHNIEK

J. J. Moerkerk.

**REDACTEUR ADMINISTRATIE- EN
BELASTINGBRIEF:**

J. L. van Hedel.

ABONNEMENTSPRIJS:

f 5,— per jaar; voor leden van de aangesloten vakgroepen e.d.
f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,20.

Dit blad verschijnt des Zaterdag om de veertien dagen.

Ingevolge papiertoewijzing B. P. P. nr. 563 verschijnt deze uitgave elke 14 dagen en is de omvang 12 pagina's, formaat 25 bij 32 cm.

Adressen der Vakgroepen

VAKGROEP ELECTROTECHNISCH AMBACHT:

Mauritskade 45, den Haag - Telefoon 110585
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

**VAKGROEP DETAILHANDEL IN ELECTRISE
VERBRUIKSTOEELLEN EN
VERLICHTINGSARTIKELLEN:**

Keizersgracht 608, Amsterdam - Telefoon 40027
Secretaris J. M. van Basten.

**VAKGROEP DETAILHANDEL IN
RADIO-ARTIKELLEN:**

Keizersgracht 606, Amsterdam - Telefoon 40027

**VAKGROEP TUSSHENPERSONEN IN
ELECTROTECHNISCHE PRODUCTEN:**

Benoordenhoutseweg 44, den Haag - Telefoon 774491
Secretaris mr. J. L. P. Brabers.

INFRA-ROOD STRALERS

Onze lezers, installateurs en detailhandelaren in electrotechnische artikelen, hebben zeker reeds kennis genomen van de grote actie, welke door Philips is ingezet voor de nieuwe „Infraphil”.

Deze Infraphil bestralingsapparaten geven, zodra zij ingeschakeld zijn, geen normale stralen, zoals de gewone gloeilamp, maar geven infra-rode straling. Het terrein der infra-rode stralen is een in de laatste tijd intensief onderzocht gebied, waarover zeer veel interessants te vertellen is.

Zowel voor industriële als voor medische doeleinden is er op dit gebied heel wat te verwachten, met name deze Infraphil is reeds een product dat op medisch terrein werkzaam is — en, naar wij bij informatie op de Amsterdamse Gemeentelijke Geneeskundige Dienst vernamen, tot volle tevredenheid. Als men zich slechts houdt aan de gegeven voorschriften is er aan de toepassing van dit apparaat geen enkel gevaar verbonden.

Waar onze detaillisten en installateurs vermoedelijk heel wat met deze Infraphil zowel als met infrarood stralers te maken zullen krijgen, is het nuttig hen te wijzen op een boekje dat over dit onderwerp zojuist verscheen.

Wij bedoelen het werk van Th. J. J. A. Manders: Infra-rood stralers. Werking en enkele belangrijke toepassingen. Prijs f 3,25. Uitgave der N.V. Uitgevers Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam C.

Ter informatie onzer lezers geven wij hieronder een en ander uit de inleiding van dit boek alsmede een der afbeeldingen: het spectrum der electro-magnetische trillingen.

Om een duidelijk beeld te geven van het stralingsgebied, waarover in het navolgende sprake is, denke men aan de bekende ontdekking van Newton (17e eeuw) met het prisma, waardoor een bundel zonnestralen valt. Door breking wordt dan, zoals bekend, dit witte zonlicht gesplitst in de kleuren van de regenboog, nl. violet, blauw, groen, geel, oranje en rood (afb. 1 en 2). Men noemt dit het zichtbare spectrum. Aan beide zijden van het zichtbare spectrum is echter nog een gebied, dat met het oog niet waar te nemen is, nl. aan de zijde van het violet het „ultraviolet” en aan de zijde van het rood het „infrarood”. Maar ook buiten deze gebie-

den strekt het stralingsspectrum zich uit.

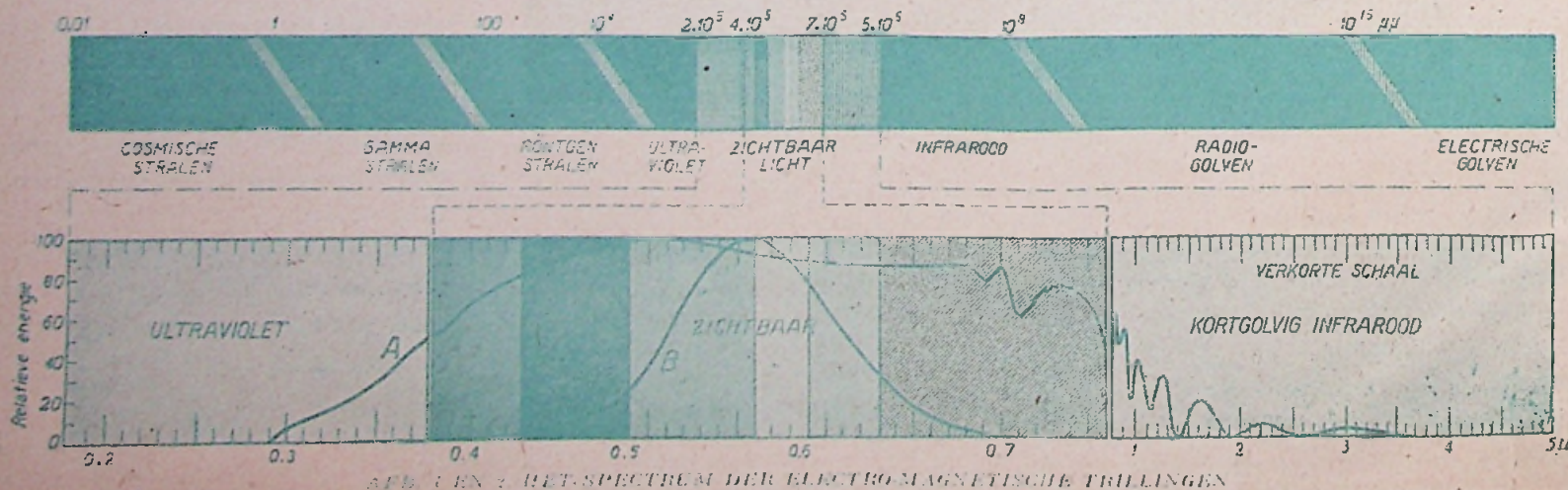
Afb. 1 stelt dit zogenaamde electromagnetische spectrum van cosmische stralen tot elektrische golven voor. Tussen de gebieden cosmische stralen — gammastralen — röntgenstralen — ultraviolet — zichtbaar — infrarood — radiogolven — elektrische golven is geen scherpe grens te trekken. Ze gaan geleidelijk in elkaar over zelfs de grens rood — infrarood is moeilijk vast te leggen, omdat wat voor de een nog rood genoemd kan worden, daar hij deze kleur nog ziet, voor de ander niet waarneembaar is en men dus van infrarood moet spreken. Tussen de andere gebieden is een schuine gearceerde streep getrokken omdat daar de grenzen nog veel onbepalder zijn.

De aard van de straling van al deze gebieden is dezelfde, echter de golflengte (cq. frequentie) is verschillend.

De gevoeligheid van ons oog is voor de verschillende golflengten verschillend. Kromme B in afb. 2 geeft een beeld van deze ooggevoeligheid voor de verschillende golflengten in het zichtbare spectrum. Zoals uit deze kromme blijkt, neemt deze gevoeligheid naar het infrarood snel af.

De bedoeling nu van het hier bedoelde boek is, de lezer in te voeren in het gebied van het kortgolvig infrarood uit afb. 2 waarvan het bestaan wel reeds sinds ca. 1800 bekend is, maar waarvan de bijzondere eigenschappen pas in de laatste jaren voor verschillende doeleinden gebruikt worden zoals: drogen van lakken, textiel, leder enz.; medische bestraling, waardoor bijv. genezing van bepaalde ziekten kan worden bevorderd; infrarood-fotografie, waar de gevoeligheid van het foto-opname-materiaal niet in het zichtbare gebied van het spectrum ligt, maar in het niet-zichtbare infra-rode gebied, zodat voorwerpen die voor het blote oog niet zichtbaar zijn, en bepaalde infra-rode stralen uitzenden, op de gevoelige plaat kunnen worden vastgelegd.

Het is wel duidelijk dat wij onze lezers ten zeerste kunnen aanbevelen, dit boek te bestellen, opdat zij bij de handel in deze apparaten hun klanten deskundig kunnen voorlichten. Men bestelle bij de boekhandel of bij de uitgeverij.

AFB. 1 EN 2. HET SPECTRUM DER ELECTRO-MAGNETISCHE TRILLINGEN

Stand der Electrotechniek

SAMENVATTING OVER 1947

door J. H. D. VAN OOSTROM

Het zal zeker vele lezers interesseren, bij de wisseling van het jaar eens een samenvatting te lezen van het electrotechnische kunnen van het afgelopen jaar. De sleurgang van het dagelijkse leven biedt te weinig gelegenheid om zich af te vragen hoe de stand nu eigenlijk is. Vandaar dat wij de heer Van Oostrom verzochten onderstaand artikel voor ons te schrijven.

Weinig revolutionnairs

De vooruitgang van de techniek demonstreert zich niet door een plotselinge vervolmaking. Wanneer we iets nieuws zien toegepast, dan heeft dat nieuwe al een lange ontwikkelingsgeschiedenis achter zich.

Ook als het reeds het laboratorium-stadium heeft verlaten en we het in een of andere praktisch bruikbare vorm toepassen, houdt deze ontwikkeling niet op, maar gaat, zij het meestal in 'n langzamer tempo, verder. De grote vooruitgang in de techniek is daarom ook niet zo duidelijk over een jaar tijd te constateren; over een langere periode van, laten we zeggen, 10 of 20 jaar springt ze meer in het oog.

Wanneer we nagaan wat ons in 1947 in praktisch bruikbare vorm heeft bereikt aan werkelijk nieuwe dingen in de electrotechniek of aanverwant gebied, dan kunnen we deze op onze tien vingers aftellen. Anders was het, toen we vlak na de bevrijding weer volop kennis konden nemen van wat er, meestal onder de druk van de oorlog, in de vrije wereld was bereikt. In de tijd dat wij van deze wereld waren afgesneden en in ons land en vrijwel in geheel West-Europa de zorgen voor het naakte bestaan alle andere zorgen en interessen overschaduwde, zijn we op menig gebied totaal achter geraakt.

Wij raakten achter

We zijn tot de erkenning gekomen, dat de U.S.A. de leidende positie van Europa op het gebied van het wetenschappelijk en technisch kunnen heeft overgenomen.

Denken we slechts aan de kernsplitsing, de ontwikkeling van radar en televisie. Een concentratie van wetenschapsmensen als daar plaats vond, is zonder voorbeeld in de geschiedenis. Het zal Europa jaren van ingespannen werken kosten om die achterstand te verkleinen. Een vraag is ook hoe het verscheurde en verarmde Europa de middelen moet vinden om de zeer kostbare grondstoffen en installaties te betalen, die de Europese geleerden in staat moeten stellen de onderzoekingen op een schaal

te verrichten als dit in de U.S.A. mogelijk is.

Toch prestaties van betekenis

Dat Europese hersens ook nu nog tot prestaties in staat zijn, zagen we, om alleen maar in ons land te blijven, aan de hete luchtmotor van Philips, de ontwikkelde electronenmicroscop in Delft, die beter is dan wat er op dit gebied in de wereld bestaat. Wij noemen slechts deze enkele feiten, waarmee Nederland in 1947 in de belangstelling van de industriële en wetenschappelijke wereld kwam te staan.

Om nu naar het meer bescheiden terrein van de electrotechnische installateur terug te keren, zien we dat hij zijn vak beoefent aan de hand van een aantal voorschriften, welke vrijwel niet of slechts langzaam veranderen, maar die er mede toe hebben bijgedragen om dat vak op een hoog peil te brengen. Want wie vandaag in de gelegenheid is geweest om te zien wat in het buitenland en ook in het leiding gevende Amerika op dit gebied gepresteerd wordt, zal opgemerkt hebben, dat onze wijze van installeren, de materialen, die wij daarvoor bezigen en die toch voor een groot deel door onze nationale industrie worden voortgebracht, de toets van de vergelijking kunnen doorstaan, ja zelfs ver boven de elders gebruikte uitsteken. Dat, om dit peil te kunnen handhaven, aan de vakopleiding ook in 1947 door omscholing en herscholing veel aandacht is besteed door regering en vakgenoten, is van harte toe te juichen.

Is het nieuws wat installatie-materialen en methodes betreft dus beperkt en meestal terug te voeren op uitvoeringen, die we als oude bekenden opnieuw konden begroeten, de ontwikkeling op het gebied van de toepassing van kunstharsen, de „plastics", is daaraan niet geheel voorbij gegaan. We zagen in 1947 de toepassing hiervan verder schrijven en als isolatie-materiaal vervangt het reeds dikwijls het geprepareerde linnen en het rubber. Door de reeds gemeengoed geworden toepassing van de gasontladingsbuizen zagen we een verdergaande ontwikkeling van de ornamenten voor deze lichtbronnen. Hierbij werd van materialen als

triplex, kunsthars, messing en vele soorten glas gebruik gemaakt om vormen en uitvoeringen te bereiken, die een 10 jaar terug revolutionnair genoemd zouden worden, die echter in vele opzichten aesthetisch weldadig aan doen en ook voor de huiskamers, wat doelmatigheid betreft, verre te verkiezen zijn boven de vanouds bekende ornamenten voor gloeilampen.

Moelijkheden te over

Dat materiaalschaarste, we denken aan textiel, hier er toe meewerkt om andere materialen een kans te geven en zo de smaak beïnvloed en de traditie gebroken wordt, is het opmerken waard. De door gelijkstroom voorverzadigde smoorspoel, waarvan de eigenschappen al reeds lang bekend waren, zien we opduiken in allerlei toestellen, waarvan we noemen: gelijkrichters voor batterijlading, voor filmtoestellen, toestellen voor automatische spanningsregeling en voor meetdoeleinden. Het Zweedse concern „Asea" heeft voor deze met gelijkstroom voorverzadigde smoorspoel de naam „transductor" gevonden. Deze naam wordt thans algemeen in de Scandinavische landen gebruikt en ook de Engels sprekende landen gaan deze term gebruiken. Bij de gereedschappen zagen we de kortgesloten trafo in een handige pistoolvorm verschijnen en zo als soldeerbout gebruiken.

Ook de kleine puntlasapparaten zullen in de uitrusting van de installateur, gedwongen als hij door de heersende schaarste is, veel te wijzigen of zelf te maken, goede diensten bewijzen.

Op één gebied is het buitenland ons nog voor en wel op het terrein van de electronica. De belangstelling hiervoor in Nederlandse vakkringen is stijgende. Het zal vooral onze eigen industrie op het gebied van de electronenbuizen moeten zijn, die aan de installateur de buizen en andere middelen moet verschaffen om hem in staat te stellen, ook op dit terrein een rol te spelen.

Wat brengt de toekomst?

Evenzo kijkt de radioman uit naar de televisietoestellen en zenders. Men vraagt zich terecht af bij het lezen over of bezoek aan tentoonstellingen in het buitenland: wanneer zal op dit gebied in Nederland wat gaan gebeuren. Onze huidige armoede aan materialen en werkkrachten zal aan dit uitblijven niet vreemd zijn.

Achter de schermen wordt er wel gewerkt. Ook op dat andere terrein dat veel beloften voor de toekomst bergt. Wij bedoelen het geluid, dat buiten onze hoorgrens ligt, het superzonsche. Misschien is de tijd niet ver meer dat mengen, roeren, wassen en andere in industrie en huishouding hieraan verwante bewerkingen, superzonsch geschiedt. In de loop van 1947 hebben ons verscheidene stemmen in de oren geklonken, welke het Nederlandse volk voorhielden, dat de tijd niet ver meer af ligt, waarin dit volk uitsluitend door eigen inspanning dus zonder hulp en credieten van buiten, zijn levenspeil zal bepalen. We besluiten dit overzicht daarom met de wens, dat het Nederlandse volk in 1948 er in zal slagen dit levenspeil te behouden, nee hoger zal opvoeren.

Mededelingen VAN DE VAKGROEP ELECTROTECHNISCH AMBACHT

VAN BOVEN AF?

Wenselijk en mogelijk

In verband met ons vorig artikel inzake de verhouding tussen Vakgroepen en Vrijwillige Organisaties menen wij goed te doen nog enige opmerkingen te maken, die van belang kunnen zijn voor de toekomstige organisatievorm. Als reactie op de periode van gedwongen organisatie komt men vaak verkondigen, dat het niet juist is aan het bedrijfsleven middels de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie *van boven af* zekere maatregelen op te leggen. Men ontkent niet de noodzakelijkheid en de wenselijkheid van deze maatregelen; de bezwaren richten zich in hoofdzaak tegen de wijze waarop zij tot stand komen. Men acht het noodzakelijk, dat deze *van onderen op*, dus uit de bedrijfsgenoten zelf voortkomen.

De *wenselijkheid* daarvan kunnen wij ten volle onderschrijven; de mogelijkheid om deze weg met succes te volgen zien wij (helaas) in het algemeen niet. Tenminste niet voor de groepen, welke tot het ambacht en de detailhandel behoren.

Taak leden en bestuurders

Wanneer wij hierover iets naders zeggen, dan doen wij dat niet op grond van theoretische overwegingen, doch uitsluitend op grond van een jarenlange ervaring, zowel in de vrijwillige als in de zgn. gedwongen organisaties. Het zou zeer toe te juichen zijn, indien de organisatorische activiteit geheel zou voortkomen uit de leden zelf, dus geheel van onder af. De praktijk leert echter, dat die activiteit, zo niet nihil, dan toch zeer uiterst gering is. Op zich zelf is dit een eigenaardig verschijnsel wanneer men bedenkt, dat het electro-technische ambacht en de electro-technische detailhandel zo ongeveer 10 000 bedrijven in Nederland omvatten. Men zou geneigd zijn aan te nemen, dat uit zulk een omvangrijke „menigte” vele initiatieven naar voren zouden komen en dat talrijke personen zich zouden aanmelden voor het verrichten van actieve daden. Dit is echter geenszins het geval; zeker niet in de tijd na de bevrijding, een tijd waarin iedere ondernemer in eigen zaak zoveel moeilijkheden ondervindt, dat hij geen of weinig gelegenheid heeft. Doch ook reeds vóór de oorlog had men in dit opzicht met grote bezwaren te kampen: het kader waarover de ambachtsorganisaties in het algemeen kunnen beschikken is veel te gering. Het zijn steeds weer dezelfde mensen, die hun krachten en tijd aan de organisatie kunnen en willen geven. Slechts zelden komt uit de leden iets naar voren, dat anders klinkt dan afbrekende kritiek. Vooral op dit gebied geldt dat de beste stuurlied meestal aan de wal staan. Hun bereidheid om aan boord te komen en de handen uit de mouwen te steken is echter veelal uiterst gering.

Nog een ander verschijnsel speelt hier

een rol. Te veel meent men, dat men als bestuurder van de organisatie of van één harer afdelingen moet *werken*. Dit is een misvatting. De besturen moeten *besturen*; het werk moeten zij aan ambtelijke functionarissen overlaten, die daarvoor de nodige routine bezitten. De bestuurder heeft voor dit werk geen tijd en gelegenheid; hij moet zijn en blijven de man uit het vak, die als insider mede de richting moet bepalen, waarin de organisatie zich dient te bewegen.

Kader noodzakelijk

Wanneer het waar is, dat de ambachtsorganisaties over te weinig kader beschikken en te weinig uit de leden zelf voortkomt dan rijst de vraag of de volkomen vrijwillige organisatie wel de juiste oplossing is van de moeilijkheden. Wij betwijfelen dit sterk. Men zal noodgedwongen tot op zekere hoogte maatregelen van boven af moeten nemen, vooral in deze tijd waarin de positie van ambacht en detailhandel zo buitengewoon kwetsbaar is geworden. Doet men dit niet dan vrezen wij dat de weerstand van deze bedrijfstakken — die toch al niet al te groot was — nog verder zal verslappen.

Men zal o.i. uit deze hoofde moeten zoeken naar een mengvorm van vrijwillige en gedwongen organisatie, waarbij een instantie wordt geschapen met eigen, zelfstandige bevoegdheden, die in voorkomende gevallen zonder aanzien van de personen of van de groep, bepaalde maatregelen zal kunnen treffen. Dit blijft o.i. nodig omdat nu eenmaal een grote groep mensen tegen zich zelf beschermd moet worden.

v. G.

TINSOLDEER

Met ingang van 2 Januari 1948 moeten de leden, aangesloten bij de Ondervakgroep Electrotechnisch Installatiebedrijf, de Ondervakgroep Kleine Nijverheid op Electrotechnisch Gebied en de Ondervakgroep Radioreparatiebedrijf zich voor tinsoldeer wenden tot de Sectie Detailvergunningen van de Bedrijfsgroep Metalenverwerkende Ambachten, Pompstationsweg 5, Scheveningen.

De afdeling Distributie, Sectie Electro-technische Materialen, zal dus na die datum geen aanvragen om koopvergunning voor tinsoldeer meer in behandeling nemen.

Productie van Installatiebuis

Uit de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek met betrekking tot de bedrijvigheid van de Nederlandse Industrieën blijkt, dat de productie van installatiebuis zich als volgt heeft ontwikkeld: stelt men de basis van 1940 op 100 dan zijn de cijfers over Juli, Augustus, September en October 1947 resp. 90, 73, 124 en 157, waaruit blijkt, dat deze productie zich in stijgende lijn beweegt.

Prijzenbeschikking

Electromotoren 1947

In de Staatscourant is verschenen de nieuwe Prijzenbeschikking Electro-motoren, waarvan de tekst luidt als volgt:

Art. 1. De prijs, waarvoor electromotoren exclusief riemschijf en spansleden aan gebruikers ten hoogste mogen worden te koop aangeboden of verkocht, is, die, welke naar gelang het aantal pk, het aantal toeren per minuut en de uitvoering zijn vermeld in de bij deze beschikking behorende bijlage.

Art. 2. De prijs, waarvoor electromotoren exclusief riemschijf en spansleden aan kleinhandelaren ten hoogste mogen worden te koop aangeboden of verkocht, is de in artikel 1 bedoelde gebruikersprijs, verminderd met 9 %.

Art. 3. De prijs, waarvoor electromotoren exclusief riemschijf en spansleden aan groothandelaren ten hoogste mogen worden te koop aangeboden of verkocht, is de in artikel 1 bedoelde gebruikersprijs, verminderd met 17 %.

Art. 4. De in de voorgaande artikelen bedoelde prijs geldt bij levering af magazijn, inclusief omzetbelasting.

Art. 5. De prijs, waarvoor electromotoren, welke in vermogen of uitvoering afwijken van die, in de bijlage genoemd, ten hoogste mogen worden te koop aangeboden of verkocht, dient in een evenredige en redelijke verhouding te staan tot de krachtens deze beschikking hoogst toelaatbare prijzen.

Art. 6. Verkopers van electromotoren zijn verplicht:

- a. facturen aan hun kopers af te geven, waarop de gebruikersprijs, alsmede het type, toerental, wijze van uitvoering, motornummer, voltage en vermogen, is vermeld;
- b. afschriften van deze facturen gedurende ten minste vijf jaren te bewaren.

Art. 7. Alle toestemmingen tot het in rekening brengen van prijzen welke ter zake van electromotoren aan afzonderlijke personen of groepen van personen tot het tijdstip van het in werking treden van deze beschikking werden verleend, worden hiermede ingetrokken.

Art. 8. De Directeur-Generaal van de Prijzen kan in bijzondere gevallen afwijkingen van het in deze beschikking bepaalde vaststellen en deze schriftelijk ter kennis van de betrokkenen brengen.

Art. 9. Deze beschikking kan worden aangehaald als: Prijzenbeschikking Electromotoren 1947. Zij is in werking getreden met ingang van de achtste dag na die van haar afkondiging in de Nederlandse Staatscourant.

MEER LICHT

in de woningen door middel van

GASONTLADINGSBUIZEN

Uit verschillende enquêtes, vóór de oorlog gehouden, is gebleken, dat verlichtingssterkten van slechts 30 lux helemaal geen uitzondering waren. Onwillekeurig neemt men met zulk een lage verlichtingssterkte genoegen, deels uit sleur, deels uit financiële overwegingen. Wanneer zelfs de geldmiddelen geen hoger lopende uitgaven voor de verlichting toelaten, mits de kosten van aanschaffing geen beletsel zijn, openen de moderne gasontladingslampen heel wijde perspectieven. Dat men bij eenzelfde stroomverbruik ongeveer driemaal zoveel licht kan krijgen, is immers hoogst aantrekkelijk. Als men bedenkt, dat een T L-buis een 3 tot 4 maal hoger rendement heeft dan een gloeilamp, terwijl de levensduur toch zeker het tweevoudige is, ligt de conclusie voor de hand, dat deze lichtbron het op de duur zal winnen.

In Amerika wordt zij ontzaglijk veel toegepast. In 1944 was er al een omzet van 850 miljoen stuks.

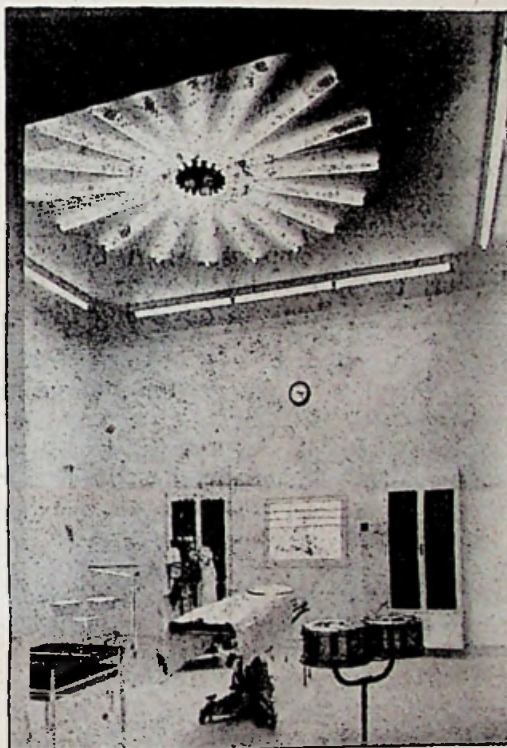
Nu is er natuurlijk een groot verschil tussen de verlichting van een huiskamer en een van een bureau of fabriek. De smaak van het publiek wat betreft de huiskamer-verlichting, gaat uit naar de klassieke ronde vorm. Ook in Amerika schijnt men voor die vorm te voelen, want er zijn op de markt verschenen de „circline“-lampen, waarmee men het doel tracht te bereiken. Met een kale lamp is men er echter niet; bij zulk 'n lamp behoort 'n kap. Nu komen wij ineens op een ander terrein, want de gebruikelijke gasontladingslampen hebben een lage oppervlaktehelderheid, hetgeen als 'n voordeel wordt genoemd. Maar zodra men gaat werken met armaturen, waarbij de lichtbron zelf uit het gezicht raakt, zoals dit het geval is bij de gloeilampen, staat er niets meer in de weg, om die oppervlaktehelderheid op te voeren. Men is al gestegen van 0,3 stilb tot 0,45 stilb, hetgeen reeds een aardige vooruitgang betekent.

Een zee van licht met twee buizen

Teneinde het effect na te gaan, dat in een huiskamer bereikt kan worden met de moderne T L-buizen, hebben wij een tweetal in een kap gemonteerd. De buizen hingen 105 cm boven de tafel. Aan de rechthoekige houten kap is een zijden rand gehangen, zoals dat gebruikelijk is bij de gewone kappen. Blijkens meting kwamen wij over de hele lengte van de tafel, overeenkomend met de lengte van de buizen,

in het midden tot ruim 500 lux; aan de lengtezijden was de verlichtingssterkte wat minder, maar in elk geval toch nog tegen de 400 lux.

Tezelfder tijd hebben wij de moeite genomen eens te meten, hoeveel licht men bij een schemerlamp (gloeilamp) heeft. In lezende houding — de meter op het boek gelegd — kwamen wij niet hoger dan 30 lux! Welk een enorm verschil! Trouwens,

T.L. verlichting in een operatiekamer.

dat grote verschil komt dadelijk tot uiting, wanneer er naaiwerk verricht moet worden. „Hier kun je ten minste goed bij zien“, doelend op de ongeveer 500 lux van de T L-lampen, is een van de vele betuigingen van tevredenheid, die wij te horen kregen.

Over de kleur van het licht kan men, wat de huiskamer betreft, van mening verschillen. Naar ons gevoelen is men over het algemeen nog te zeer gewend aan de kleur van het licht der gloeilamp. Ongeveer dezelfde sprong heeft men vroeger echter gemaakt, toen men overging van het petroleumlicht naar het gaslicht, zodat, in aanmerking genomen de verschillende tinten, die de techniek thans vermag voort te brengen, op de duur die kleur geen overwegend bezwaar meer kan zijn.

Het ligt voor de hand, dat er een verlangen bestaat naar kleinere eenheden. In Amerika bestaan zij reeds en worden er gasontladingslampen gemaakt van 5 watt tot

Na de oorlogsjaren van verduistering is er gelukkig een periode van licht aangebroken. Weliswaar kan men in de woonhuizen nog niet ad libitum stroom gebruiken, maar de toestand is thans toch wel zo, dat men niet meer bij een gloeiende spijker behoeft te zitten. Daar het algemeen bekend is, dat de meeste woonhuizen vrij onvoldoende zijn verlicht, mogen hier enkele aanwijzingen volgen, waar de installateur zijn voordeel mee kan doen.

rond 100 watt. Van de laatst gehouden Jaarbeurs herinneren wij ons, dat de Sol-Gloeilampenfabrieken voor het eerst demonstreerden met een kleine eenheid.

In fabrieken en op kantoren liggen de zaken weer wat anders. Toen wij verleden jaar een bezoek aan de lichte Engelse industrie brachten, troffen wij vooral in de nieuwe fabrieken overal gasontladingsbuisen aan. Ook hier te lande winnen zij snel terrein. Nog steeds geldt, dat goed licht niet duur is. Het zijn niet alleen de grote fabrieken, die van de moderne verlichtingsmiddelen kunnen profiteren. Wij denken even aan de honderden kleine werkplaatsen, waar in de komende maanden eveneens veel van kunstlicht gebruik gemaakt moet worden. Ook zij kunnen voor hetzelfde geld, dat aan stroom wordt uitgegeven voor dat doel, driemaal zoveel licht krijgen. Het wil ons voorkomen, dat de installateurs, met deskundige voorlichting van hun klanten, nog heel wat kunnen bereiken.

J. J. MOERKERK.

DE HEEMAFPOST

De Heemafpost van dit jaar, 24 December verschenen, is een blad dat metterdaad een vermelding overwaard is. Op fraai papier in meerkleurendruk uitgevoerd, is het alleen reeds om te bezien de moeite waard. Maar de gevarieerde en rijk geïllustreerde inhoud is evenzeer belangrijk. Technisch zowel als economisch.

Als inleidend artikel wordt onder de titel *Weinig licht en veel schaduw*, uitvoerig van leer getrokken tegen de huidige geleide economie. Een tweetal platen, alsmede grafieken verduidelijken 't geheel.

Naar aanleiding van het bezoek van de heer W. E. Knox, president van de Westinghouse, wordt uitvoerig gesproken over de samenwerking tussen deze maatschappij en de Heemaf. Zeer interessant zijn ook de artikelen over de constructie van grote elektrische machines, van stoom tot electriciteit, serie fabricage van telefoontoestel-onderdelen, vooral ook Research- en laboratoriumnieuws en de vergelijking tussen Europese en Amerikaanse motoren.

Wij komen op deze post nog terug.

EEN NIEUWE

Impregneerinstallatie

door ir. BRUGMA,

Een wel zeer bijzondere impregneerinstallatie wordt thans aan de markt gebracht door de firma W. Edwards & Co. (London) Ltd.

Oorspronkelijk werd deze installatie ontworpen voor de Britse Admiraliteit en een groot aantal kwam tijdens de oorlog in het bedrijf, o.a. in het Verre Oosten.

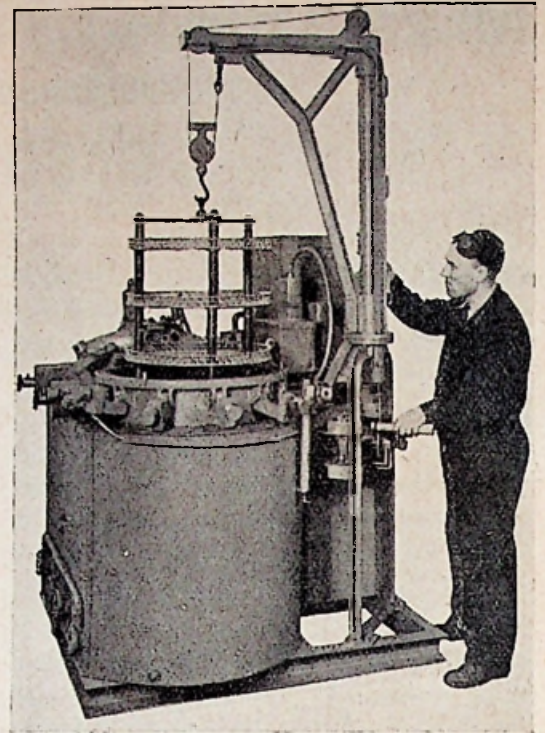
Het bijzondere dezer installatie schuilt in de compacte bouw en de technisch volmaakte uitvoering van het geheel. Het voorraadsvat voor de impregneermassa en de impregneerketel zijn communi-serend verbonden en gezamenlijk ondergebracht in een electrisch verhit oliebad.

Terwijl beiden onder vacuum of druk staan, kan de massa willekeurig van het voorraadsvat in de ketel worden gebracht en omgekeerd.

Op het bedieningspaneel worden vacuum druk en temperaturen afgelezen, terwijl complete automatische regelapparatuur aanwezig is.

Op de inwendig verlichte ketel is een kijkglas aangebracht, bovendien is een pyrometer aanwezig voor het meten van de temperatuur van het inwendige van een der te impregneren voorwerpen, gedurende het proces. Alternatief kan de verandering van de isolatieweerstand van een voorwerp in de ketel tijdens het proces worden gemeten.

Het selfcontained verplaatsbare geheel wordt gecompleteerd door een ingebouwde „machiniekamer”, waarin o.a. de vacuum-pomp en de compressor zijn ondergebracht, terwijl een kraan voor het gemakkelijk uithijzen van de lading niet is

Het nieuwe impregneerapparaat is voorzien van een kraan waarmee de onderdelen gemakkelijk uitgehesen kunnen worden

vergeten. Dat met dit alles aan een behoorlijke capaciteit en de veiligheid geen afbreuk is gedaan, moge blijken uit de volgende gegevens:

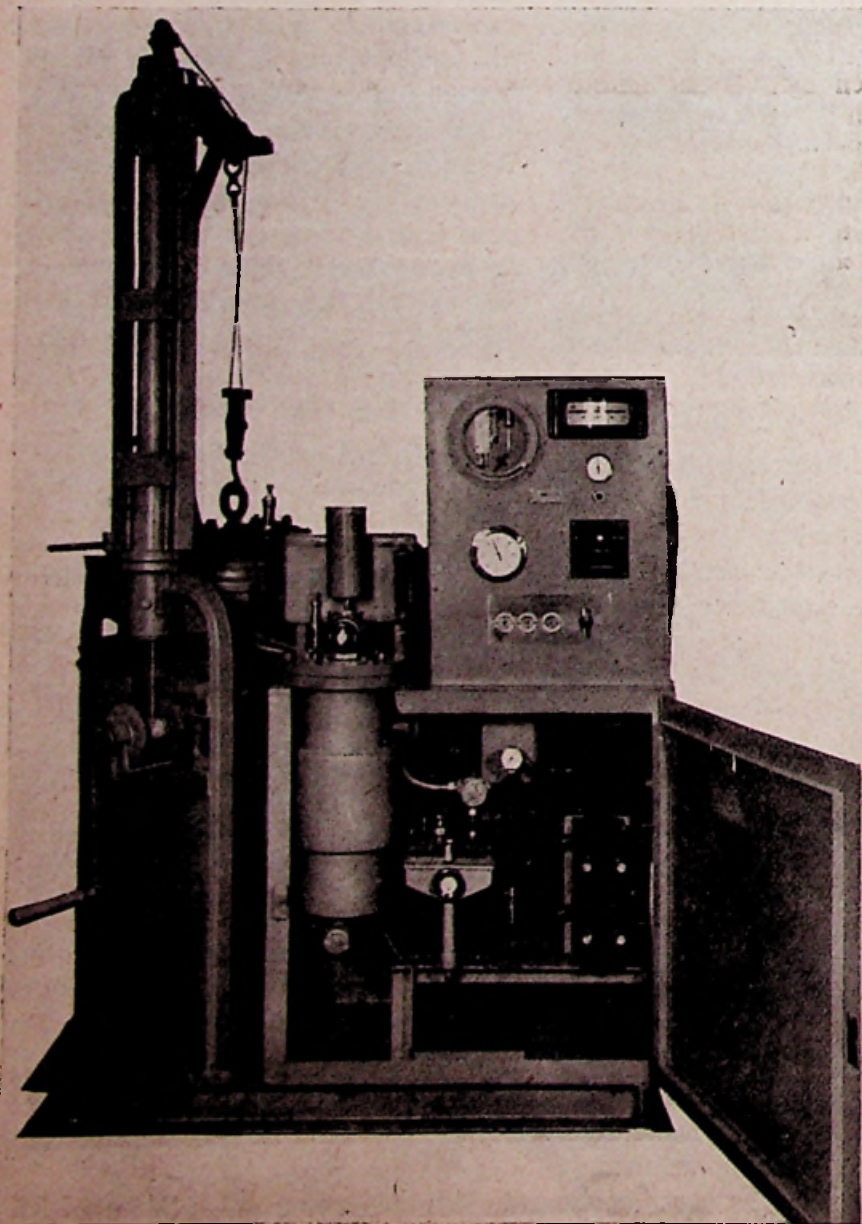
- Inhoud voorraadsvat 200 kg.
- Diameter ketel 24", diepte 30".
- Verwarmingscapaciteit: 4,3 kW.
- Vacuum: lager dan 0,5 mm. Hg.
- Druk: 5 atm. (overdruk).
- Proefdruk: 12,5 atm.
- Ingenomen vloeroppervlak: 180 x 165 cm. (!)

Proeven met frequentie modulatie

Naar wij vernemen zullen door P.T.T. dagelijks proefuitzendingen met frequentie-modulatie worden verricht. Op één der gebouwen van het zendstation Scheveningen-Haven is hiervoor een 1 kW zender met horizontale dipool-antenne geplaatst, werkende met een frequentie van 96 megahertz (golflengte iets langer dan 3 meter). De zender zal op gewone werkdagen van 17 tot 24 uur gemoduleerd worden met normale omroepprogramma's, terwijl dit op Zaterdagen zal geschieden van ongeveer 12 uur af.

ATTENTIE

Zij die hun abonnementsgeld over 1948 per giro wensen te voldoen, kunnen een bedrag van f 5,— voor hen die geen lid van vakgroep of vrije organisatie zijn, f 3,— voor hen die wel lid zijn van vakgroep of vrije organisatie, storten op giro-rekening nr. 136 400 van N.V. Uitgevers-Mij. Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam C. Op het strookje te vermelden: abonnement E.R.M. 1948. Men bespaart zich dan 25 cts. incassokosten.

Duidelijk toont de foto de geheel ingebouwde automatische installatie.

Ingenieursbureau voor Bedrijfs-automatisering, Den Haag.

Mededelingen VAN DE VAKGROEP DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE VERBRUIKSTOESTELLEN EN VERLICHTINGS-ARTIKELEN

MOEDIG VOORWAARTS!

Wanneer we zo de laatste jaargang van de Electro Radio Mercurus doornemen, juist zo vluchtig, dat we de „daverende koppen” in ons opnemen, dan bekruipt ons het gevoel de vraag te stellen:

Is het nu werkelijk zo moeilijk of zo slecht of wordt een en ander om bepaalde redenen nog eens aangedikt. „De acute problemen van de verhouding Vakgroep en Vrijwillige organisatie”, „de Slag begonnen” met een overzicht van veld en krachten, „Cijfers”, dringend noodzakelijk voor het behoud of verkrijgen van een redelijke winst marge, „Middenstand in het defensief”, „Kan het zo verder”, „Noodtoestand in de materiaalvoorziening” enz.

Het gevoel is voor velen een onaangenaam gevoel en de pessimistische geluiden zijn vele.

Onder geen enkele voorwaarde zouden wij de thans bestaande moeilijkheden willen onderschatten.

Het ware dwaasheid. Echter groter dwaasheid zou het zijn bij de pakken te gaan neerzitten en stil te berusten tot het weer wat beter gaat.

Nee, stilstand is achteruitgang, derhalve zullen wij steeds vooruit moeten.

Laten we met het begin aanvangen. Wij zijn als natie arm. Hoe deze verarming is ontstaan, behoeft zeer zeker geen nadere uitleg. Dat deze armoede geen schande is en wij ons er derhalve niet voor behoeven te schamen is ook volkomen duidelijk. Is het nu niet juist, dat we als arme aanvangen en ons op gaan werken en niet ons op een bepaald welvaartsniveau plaatsen, waar we ons zo gaarne zouden zien, doch dat gezien de huidige situatie slechts een wankel basis is. O.i. staan we steviger in het eerste geval. Meer dan ooit geldt 't hier „allen voor één”.

Slechts nauw aaneengesloten komen we vooruit. Hierdoor zijn we automatisch beland in de organisatie en tevens aangeland op een terrein, waar grote verdeeldheid heerst. Zelfs de veel omstreden Vakgroep heeft vele vóór- en tegenstanders. Op de eerste plaats mogen wij niet uit het oog verliezen, waartoe de Vakgroep is ingesteld en wat de omschreven taak van de Vakgroep is. Dus niet afgeven over iets wat niet tot de competentie van de Vakgroep behoort.

Hoewel velen de Vakgroep niet „democratisch” vinden, zijn er vele anderen die het daarin toegepaste systeem voorstaan. Het is een vaststaand feit, dat in een vrije organisatie enige goedwillenden hun werkkraft en geldmiddelen verstreken, terwijl een ander deel, parasiteert op hun kosten. Dit is a-sociaal. Wij stellen ons echter voor binnen afzien-

bare tijd nog op beide organisatievormen terug te komen.

„De slag begonnen” en „Cijfers” lopen parallel. We hebben gemeend, dat dit reeds voldoende uiteengezet is en toch merken we dagelijks weer, welk een onjuist begrip op dit gebied nog heerst. Vele bezoekers delen ons thans nog mede, dat zij de enquêteformulieren wel hebben ontvangen en de betreffende artikelen in de Electro Radio Mercurus wel hebben gelezen, doch ons dan een of andere rede opgeven, waarom zij niet hebben deelgenomen.

Vooropgesteld, dat de bedoeling die bij hen voorgezet heeft wel goed is, hebben wij allen toch stuk voor stuk kunnen overtuigen, dat deelname ook voor hen, de juiste manier was geweest. Het gold hier meer dan ooit een gezamenlijk optreden, waarbij niemand door geen enkel excuus, mocht ontbreken. Om in de stijl van de „begonnen slag” te blijven, zouden wij willen zeggen: De aanval is de beste verdediging. Nu het echter zo ligt, dat wij de „aanval” gemist hebben en wij in het defensief gedrongen zijn, is het minste wat wij nog doen kunnen te trachten, nog zoveel mogelijk af te weren en een reserve aan te kweken, waardoor wij straks tot het offensief zullen kunnen overgaan. Wie dit niet inziet, zal door schade en schande wijs worden, evenals hij die zijn schouders ophaalt, en het weer voor anderen overlaat. Bij het Directoraat-Generaal van de Prijzen kunnen wij geen verhaaltjes vertellen. Alleen concrete feiten spelen daar een rol. Steeds zullen wij dan ook op hetzelfde aambeeld blijven hameren, doe mee aan ingestelde enquêtes, opdat wij over voldoende kruut beschikken om te kunnen verschietsen. Voorjaar 1948 zullen wij wederom een enquête instellen over het gehele jaar 1947. Onzerzijds doen wij alles, dusdanig georiënteerd te zijn, om iedere stoot te kunnen pareren. Het woord is dus aan u.

De toestand in de materiaalvoorziening is, hoewel nog altijd verre van ruim, toch iets gunstiger geworden. Echter moet niet uit het oog worden verloren, dat er gedistribueerd wordt, omdat er niet voldoende materiaal beschikbaar is.

Er zijn altijd nog leden, die bijv. snoer aanvragen, niet een paar honderd meter, doch km's. Ja heren, dat gaat niet, u kunt het zelf wel enigszins nagaan, als u een even eenvoudig sommetje maakt van aantal leden + km's. Dan zouden we op die basis geen distributie meer nodig hebben. Laten we ook hierin moed houden. Het is sinds de bevrijding al veel beter geworden en onzerzijds wordt alles gedaan, om het contingent zo hoog mogelijk op te voeren.

Wat doet Uw Vakgroep?

Ter gelegenheid van de jaarwisseling lijkt het ons juist gezien, onze leden een zeer beknopt overzicht te geven van de werkzaamheden, welke in het belang van deze leden zijn verricht.

Vooropgesteld dient te worden, dat dit uiteraard niet volledig kan zijn, gezien de meerdere, nog lopende kwesties, waarover wij in het kader van het algemeen belang, momenteel nog niet kunnen spreken.

Zoals ons allen bekend, is het Secretariaat van onze Vakgroep per 1 September 1947 verplaatst van de Mauritskade 45 te Den Haag naar het huidige adres, Keizersgracht 606 te Amsterdam. D.V.V. heeft dus zijn eigen Secretaris, die uitsluitend voor de belangen van de detailisten in elektrische verbruikstoestellen en verlichtingsartikelen werkzaam is.

De gehele opzet is zo sober mogelijk, ten einde de evenredige bijdrage zo laag mogelijk te houden. Behalve de Secretaris, is slechts één typiste werkzaam.

Gemiddeld komen er per maand ca 300 brieven binnen en worden er in eenzelfde periode ca 300 verzonden.

Hierbij is geen rekening gehouden met gedrukte formulieren, A K's bijv. en anderen — en ook niet met rondschrijvens welke aan Besturen en bepaalde groepen gaan.

Mogen wij U in verband hiermede wel verzoeken om zo beknopt mogelijk te zijn en alleen maar vragen te stellen, die van werkelijk belang zijn? Direct bespaart U ons een massa werk, indirect bevoordeelt U zich zelf er mede.

Prijzbeheersing. Op dit gebied zijn wij doorlopend attent. Verschillende besprekingen over kwesties die voordien reeds aanhangig gemaakt waren, zijn beëindigd. Andere lopen nog en nieuwe zijn weer aangevangen.

Hoewel het resultaat van deze besprekingen zeer zeker niet is, zoals wij het gaarne wilden, mogen we toch zeker niet blind zijn voor de behaalde resultaten.

We denken hier vooral aan die marges welke opgetrokken zijn, die margeverlagingen die tegengehouden zijn en verder aan die margeverlagingen, die door ons werk zodanig gedrukt zijn, dat ook hierin een groot voordeel voor de leden zit. Omgeslagen over de gehele omzet van diverse artikelen, over het gehele land dus, geeft dit een bedrag, dat in enkele miljoenen gaat lopen en wat zeer zeker een beduidend veelvoud is van de door U allen betaalde contributie. Hier zit zo ontzaglijk veel perspectief in, dat wij geen gelegenheid onbenut voorbij laten gaan, steeds weer op cijfers te „hameren”.

Wie zich aan een ander spiegelt.....!

Leest U dit eens rustig:

„Dat de middenstand cijfers nodig heeft bleek weer eens bij de onderhandelingen tussen het Directoraat Generaal van de Prijzen en de Vakgroep Detailhandel in Schoenen naar aanleiding van de voorgenomen verlaging van de winstmarge voor schoenwinkeliers. Men was niet in staat om het Directoraat Generaal op korte termijn de bewijzen over te leggen,

Nitek INSTALLATIE
MATERIAAL

NIERSTRASZ N.V.
Amsterdam-C. - Pl. Middenlaan 62

HARDPAPIER

LEVERT

CORODEX

KUNSTHARSFABRIEK - ZANDVOORT

De STICHTING „HET LUNAPARK”

VRAAGT OFFERTE

van gegadigden voor de aansluiting van lunaparken en kermessen in het jaar 1948. Nadere bijzonderheden te verkrijgen ten kantore van de STICHTING „HET LUNAPARK” Amsteldijk 44, Amsterdam Z., Telefoon 91776

KANTHAL

Weerstandsmateriaal

VOOR ALLE ELECTRISCHE
VERWARMINGSTOESTELLEN
EN OVENS
BIMETAAL EN THERMO-
ELEMENTEN

Importeur:
N.V. INGENIEURSBUREAU
KRACHT
DIJVERDIJNSTR. 140 DEN HAAG
TEL. 337946

- Courante artikelen!
- Concurrerende prijzen!
- Coulant!

Eén onzer vertegenwoordigers is gaarne bereid U te bezoeken.

**ELECTRO-TECHNISCHE GROOTHANDEL
MAX GOUDEKET & Co.**
AMSTERDAM (O.) - WEESPERZIJDE 24 - Tel. 51163

Ze zijn er weer!

**De Boeken- en
Bedklemlampjes**
met schakelaartje

Uit voorraad leverbaar in
6 smaakvolle courante
kleuren. Elk lampje keu-
rig verpakt in cartonnen
doosje

Alleen-verkoop voor Nederland
en België Vraagt offerte

ELECTRO HAVEE
'S-GRAVENHAGE - HUISDUINENSTR. 48
TEL. 320706

Roodhaag

levert uit voorraad o.a.:

SIEMENS Saphierplekups met transformator en ruisfilter.

ICE Inbouw milliamp. en microamp. meters.

MIAL oscillografen, buisvoltmeters, meetzenders enz. voor radioservice.

MIAL Mica condensatoren

en verwacht met enkele weken:

BETA gramofonmotoren

CORTI MF transformatoren

CHINAGLIA zakvoltmeters, buis-testers, banaanstekkers enz. enz.

C. N. Rood - Den Haag

Weteringkade 37

Telefoon 77.19.20 (3 lijnen)

„TRANSFORMA”

wenst hare afnemers

een voorspoedig jaar 1948

Transformatoren en Apparatenfabriek

„TRANSFORMA”

Karperweg 37-41 - AMSTERDAM - Tel. 96610-96511

Is U verlegen om:

Wisselstroom schellen,
Nedap volumeregelaars,
Nedap scheltransformatoren,
Lamphouders Philips Ed. m. 3/8 gas invoer,
Lamphouders Ed. m. 3/8 koper invoer,
Bak. armaturen 60 Watt met Ed. fittingen helder
glas voor plafond montage,
Wit. bak. schroefranden voor 40 W. zonder glas.
Wij kunnen uit voorraad leveren!

Electrotechnische
Groothandel **P. HOLTRING**
Korte Spaarne 25, Haarlem, Telefoon 16255

Verzinkt stalen bescherm slang

voor afscherming van elektrische kabels

Uit voorraad of op
korte termijn lever-
baar

MULTIFLEX

AMSTERDAM

Prins Hendrikkade 174-175

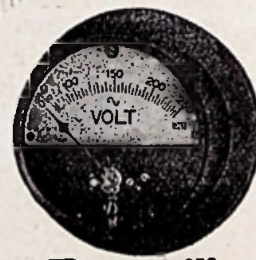
TELEFOON 46420 - 42571

Geld verdienen?

„VOBA”-gloeilampen
verkopen!!

VERKOOPKANTOOR „VOBA”-GLOEILAMPEN
De Constant Rebequestraat 96-102, 's GRAVENHAGE

NIEAF
UTRECHT

DE NEDERLANDSE
FABRIEK VAN DE BESTE
ELECTRISCHE MEETINSTRUMENTEN

TRANSFORMATOREN

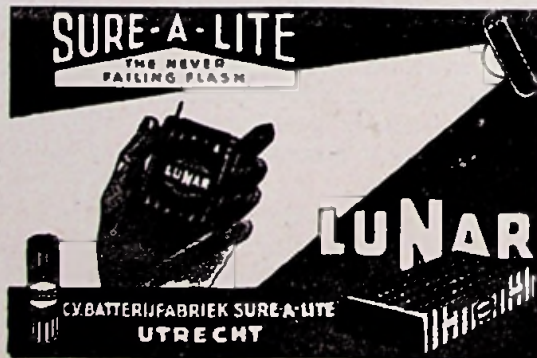
VOOR ELK DOEL

FABRICEREN WIJ

VLUG EN BILLIJK

TELEFOON 24380

„Luxor” Transformatoren Fabrik
HAARLEM — Tesselschadeplein 52

ELECTRO-TECHNISCHE HERSTELPLAATS

**SJERP &
JONGENEEL**

DEN HAAG

PRINSEGRACHT 184 — TELEF. 335280

Trilectron

HEEMSTEDE N.H.

Heemsteedse Dreef 124 — Telefoon K 2500/28407

levert uit voorraad of op korte termijn aan
fabrikanten, groothandel en exporteurs:
Staatiet stekkerplaatjes, stekkertules, doorvoer-
tules, breekbuisjes en alle kleine staatiet
producten van klein formaat naar tekening,
alsmede messing stekkerpennen 6 mm, rubber
doorvoertules enz.

Hij besteedt
zijn tijd nuttiger, dan
zou radio's te repareren
Hij geeft zijn reparaties door aan een
gespecialiseerd bedrijf.

RADIO BEUK
TEL. 2100 - WASSENAAR - LANGSTR. 6-8

DRAKA
AMSTERDAM

dat de door deze instelling voorgenomen verlaging van de winstmarge van 30 op 20 % en voor luxe schoeisel tot 50 %, de rentabiliteit van deze schoenbedrijven ernstig zou aantasten en in het tegendeel zou doen verketen.

Niettemin hadden de onderhandelingen tot resultaat, dat het Directoraat-Generaal voorlopig genoeg zou nemen met een verlaging van de winstmarge van 8 % op de inkoopprijs, waardoor overigens met de verhoging van de omzetbelasting ruim 33 % van de bruto winstmarge afgenomen zal worden. Als voorwaarde werd daarbij gesteld, dat de Vakgroep op korte termijn het bewijs zal dienen te leveren, dat de overgelaten 22 % brutowinst in redelijke verhouding staat tot de te maken kosten, om het bedrijf rendabel te voeren. Wordt dit bewijs niet geleverd, dan zal het Directoraat-Generaal van de Prijzen de vooroorlogse winstmarges invoeren verhoogd met het percentage van de kostenverhoging voor de detailhandel, welk percentage van de kostenverhoging voor de detailhandel, welk percentage is vastgesteld op 40 %. Men zal dit binnen een half jaar dienen aan te tonen."

Dit artikelje is overgenomen uit „De Kroniek van het Ambacht” Nr. 24 dd. 19 December 1947.

Ongetwijfeld zal dit ook voor U wederom een bewijs te meer zijn, dat het Secretariaat te allen tijde over de broodnodige gegevens dient te beschikken.

Een gewaarschuwd man telt voor twee!

Wij zullen U zó dikwijls waarschuwen als maar mogelijk is. Zelfs de man met de grootste fantasie, zal de gelegenheid ontnomen zijn, met een uitvlucht te komen. **Distributie.** De distributie is het laatste kwartaal dan ook door de Secretaris ter hand genomen. Al is het nog lang niet, wat we zo gaarne zouden willen, onmiskenbaar toch wordt het beter en we geloven, dat we rustig kunnen zeggen, dat U het ook zelf al gemerkt heeft. We blijven ook op dit punt attent, waarbij wij nimmer uit het oog verliezen, dat de materiaalvoorziening een levensader van ieder bedrijf vormt.

Ook hier moeten we een beroep op U doen. In dit nummer vindt U een nadere uiteenzetting over het „hoe en wat” gedistribueerd wordt. Houdt U er aan. Nogmaals, uiteindelijk spaart U zichzelf geld er mede.

- Wees kort en zakelijk.
- Vermeld Uw organisatienummer
- Schrijf duidelijk
- Vermeld eigen naam en naam van de zaak
- Wees redelijk in Uw verlangens.

Verder, vraag éénmaal per kwartaal. Heus, het helpt U niet, wij lopen er niet in.

Probeer ook niet van meerdere zijde materiaal „los” te krijgen.

Het kan U één keer lukken, doch U komt er daarna „onherroepelijk” naast te zitten. Alle leden gelijke rechten, dat is aller belang.

Enquete. Het doel is U allen bekend.

Hierover behoeft niet nader uitgeweid te worden. U allen kent de werkzaamheden, die aan de verzending van het formulier verbonden zijn. Wij noemen hier de besprekingen met het Bureau voor Bedrijfs-economisch Beheer, het typen, stencillen, adresseren en frankeren.

Verder de vele schriftelijke en telefonische verzoeken om inlichtingen daaromtrent.

Hierbij is ook de gedachte van een uniforme boekhouding voor onze detailisten naar voren gekomen. Dit zou zeer vele voordelen opleveren, niet alleen, dat U de Vakgroep te allen tijde zoudt kunnen voorlichten, doch ook Uw eigen belang. U zoudt te allen tijde precies op de hoogte zijn van Uw zaak en onmiddellijk gewaarschuwd worden, als Uw omzet terug loopt enz. enz.

Dit punt komen we echter later nog op terug. Indien het zou blijken, dat hier de nodige animo voor bestaat, zouden wij een dergelijk ontwerp willen maken.

Sanering. Ook deze is door ons ter hand genomen. Dit is geen quantitative, doch een kwalitatieve. Hier ligt zuiver de bedoeling voor, het begrip detailhandelaar in elektrische verbruikstoestellen en verlichtingsartikelen zo zuiver mogelijk te stellen. Overigens gaat dit geheel op „democratische” wijze. De twijfelgevallen worden van verschillende zijden gezien en ontvangen wij daarover rapporten. Iedereen krijgt gelegenheid zijn belangen te bepleiten en van een uitspraak kan zij in beroep gaan bij het Landelijk Bestuur en na die uitspraak is er nog een gelegenheid voor een hogere beroepsinstantie. Hiermede hopen wij binnen afzienbare tijd gereed te komen.

Verder zijn er nog vele nevenwerkzaamheden, waarvan we o.a. noemen:

Urgentieverklaringen welke afgegeven worden aan leden die werkelijk dringend behoefte hebben aan bepaalde schaarse artikelen.

Telefoon. De dagelijkse verzoeken om inlichtingen, klachten over onrechtmatige vestigingen enz. enz.

Ingrijpen. in die gevallen waar het zo verfoeilijke cadeaustelsel wederom haar intrede doet. Hiertegen staande middelen opgetreden en in de meeste gevallen met succes.

Bezoekers. Het aantal bezoekers breidt zich eveneens gestadig uit. Ieder lid, zonder uitzondering is te allen tijden welkom. Gaarne zullen wij U met raad en daad ter zijde staan. Maar ook hier geldt weer: Wees kort en zakelijk! Onze tijd is Uw geld.

Kom met kwesties of vraag inlichtingen over gevallen, die of voor U persoonlijk of in 't algemeen van belang zijn. Behandel ook alleen kwesties met ons, die tot het terrein van de Vakgroep behoren. Wanneer U bijv. op de A.V.R.O. bode geabonneerd bent en U zoudt het nummer een keer niet ontvangen, dan gaat U toch ook niet bij een andere omroepvereniging reclameren. Dat zou U te dol vinden, doch verschillende mensen begrijpen dit niet, wanneer wij hen bijv. geen materiaal kunnen verstrekken,

1948

Gelukkig
Nieuwjaar!

Dat 1948 de mogelijkheid
biedt U ruimer van
RUTON-producten te
kunnen voorzien,
is de wens van
RUTON

Rudolf Blik

ELECTR. APPARATEN. EN
METAALWARENFABRIEK N.V.

WALDORPSTRAAT 38-44 DEN HAAG TEL. 182270

**VOOR
BETERE
VERLICHTINGSORNAMENTEN**

Erbie

C.J. BIESTA
REGENTESSELAAN 234
DEN HAAG.

W. Schuurman
ELECTROTECHNISCHE GROOTHANDEL

Districts-vertegenwoordiger Holl. Draad- en Kabelfabriek
HOFPLEIN, Tel. K. 2200, 2044 (2 lijnen), ALKMAAR

- Philips producten
- „Dijkstra” verlichtingsornamenten
- Houten Kronen
- Diverse maten Amerikaanse Handboormachines
- Amerikaanse Bankslijpmachines,

1 pk, 220/380 Volt

- Grote voorraad stopcontacten en stekkers,
2 polig, 6 ampère, op koopvergunning

ELECTROMOTOREN

Inkoop - Verkoop - Verhuur - Ruil
alleen de betere soorten.

Reparatie - Wikkelen - Revisie -
Ombouw, alleen kwaliteitswerk.

Voor Twente en Gelderse Achterhoek reeds
lang een bekend en vertrouwd adres.
Erkende Installateurs, Handelaren en
Electro-winkeliers speciale prijzen.

**ELECTROMOTORENHANDEL
& WIKKELBEDRIJF „JULO”**

Kantoor Waldeckstraat 22 - Fabriek Pyrmontstraat 15
ENSCHEDÉ — Telefoon 4075 (K. 5420)

ÉÉN KRINGS- EN
TWEË KRINGS SPOELN?

G. I. C. „Starline”

Eén kring, Type 66 . . . . . f 10,35
Twee kringen, Type 206/66, Bruto f 13,50

HARAF-RADIO

Schenkweg 14, DEN HAAG, Telefoon 722134

GISO-LAMPEN

Isolatiematerialen v/d Electrotechniek

Hardpapier, Hardlinnen, Olielinnen, Oliezijde,
Olieglas, Oliepapier, Leerpapier, Zwart isolatie-
band, Gleufisolatie, Isolatielakken, Bakelietlak,
Eboniet, Fiber, Plexiglas, Chatterton Compound,
Spiehout, Presspahn, Soldeervet.

Levering uit voorraad of op aanvoer.

Technische Agenturen
en Groothandel **B. E. M. Wientjes**

Joh. Verhulststraat 192, Amsterdam-Z.
Telefoon 94171

TRANSFORMATOREN
VERSTERKERS
GELUIDSINSTALLATIES

MULTIVOX

LOOSPREKENDE TELEFOON

MULTIFER
ELECTRO ACOUSTISCHE FABRIEK

1e v.d. Kunstraat 285 DEN HAAG Telefoon 116833

Ind. Ond. „SELECT” c.v.

Laag frequent transformatoren
Hoog frequent transformatoren
Spoelen
Chassis

Fabriek:
Korte Poellaan 23, HAARLEM, Tel. 12381

CUPROFLEX

Verlichtings- en
Electrotechnische
artikelen

BEZOEKT ONZE GEMODERNISEERDE SHOWROOM

Bezoekt onze

VERLICHTINGSTOONKAMERS

in: AMSTERDAM, Singel 162-164
ALMELO, 1e Sligtestraat 37
DOETINCHEM, Hamburgerstr. 58

ELECTROTECHNISCHE GROOTHANDEL

N.V. v/h CLAESSEN & Co.

DE LEIDSCHÉ ONDERWIJSINSTELLINGEN
erkend door de Inspectie v.h. Schriftelijk Onderwijs

bereiden thans een schriftelijke leergang voor over

RADARTECHNIEK

Een unieke gelegenheid om zich door thuisstudie vertrouwd te
maken met deze nieuwe tak van de radlotechniek — Inschrijving
vanaf heden mogelijk. — Voorts goede schriftelijke opleidingen voor:

Radiomonteur (N.R.G.) Radiotechnicus (N.R.G.)
Radiodetailhandel Eenvoudige Radiotechniek

Vraagt vrijblijvend uitvoerige inlichtingen voor de studio die U interes-
seert aan onze afd. Techniek, Johan de Wittstraat 279-283, Leiden.

N.V. HOLLANDSCHE ASBEST MAATSCHAPPIJ
v/h van der LINDEN & VELDHUIS

ROTTERDAM
GRONINGEN AMSTERDAM

Asbest, | Rubber,
Pakking, | Isolatie

Technische Handel Onderneming **ROMAL**

Hoofdkantoor: **UTRECHT**
Piomporetengracht 12, Telefoon 14393

Filialen: **ROTTERDAM**
Bergweg 216, Telefoon 41270
AMSTERDAM
Herengracht 309, Telefoon 30210

Uit voorraad leverbaar:

PERTINAX-buis en -plaat
PERTINAX met LINNENINLEG
en alle voorkomende

ELECTROTECHNISCHE ISOLATIEMATERIALEN

Alle machines op het
gebied van
wissel- en draaistroom

WIKKELINRICHTING

voor Electro-Motoren, Dynamo's, Starters,
Hoogspanningsmagneten enz.

E. Stipp

Nieuwe Leliestraat 51 — AMSTERDAM
Telefoon 47076

N.V. BRONSWERK
HUYGEN & WESSEL
AFD. ELECTROTECHNIEK
AMERSFOORT

Electrische Licht- en Krachtinstallaties
Hoog- en Laagspanningsnetten

Electrische Apparatenfabriek

W. WESTERBEEK

Molendijk 34 - Oud-Beijerland
Postbus 1 - Telefoon 212

Wikkelen van Electro-Motoren voor gelijk-
en wisselstroom.

Fabrikage van Schakelmateriaal voor ieder
bijzonder doel.

NKF.
N.V. Nederlandse
kabelfabriek

DELFT

draaggolfkabel 100 kHz

ELECTROCENTRUM

Prinsengracht 357 — Amsterdam

Voor utiliteitsverlichting:

**SVENSKA-GLAS
ORNAMENTEN**

Vraagt prospectus

Wikkelbedrijf

„Electra”

P. Valk

Vriesestraat 93 - Tel. 3671 - Dordrecht

Het adres voor vooroorlogs wikkelwerk.
Lage prijzen. Korte levertijd. 1 Jaar garantie.
Dank zij het nieuwe laksysteem met speciale
impregneerlak zult U uitermate tevreden zijn.

JAC. van der VEEN

Calandplein 3, Den Haag

Tel. 180826 *

VERHUUR van alle
electrische materialen

**ILLUMINATIE TONEEL
LICHTFONTEINEN**

Reparatie *Stofzuigers*

Reparatie *Electro-motoren*

A. F. M. Hazelzet C.V. - Rotterdam

Bergweg 281 — Telefoon 46842

Firma RETAF

Mussengang 17
GRONINGEN

Het kleine schaalte, in 4-kleurendruk,
is inmiddels gereed gekomen.

- Zeer soepele aandrijving.
- Compleet gemonteerd.
- Voorzien van verlichting.
- Drie golfbanden.
- Populair in prijs. Slechts f 8,80 bruto.

Vraagt vooral onze prijscourant aan.
Er is zeker wat voor U bij.

Heybroek - Zélander

KEIZERSGRACHT 242-248 - AMSTERDAM

Rotterdam, Den Haag, Deventer, Groningen,
Nijmegen, Haarlem, Breda

Systofix Armaturen

voor

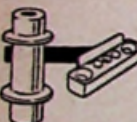
Fluorescentiebuizen

voor: Fabrieken, Kantoren, Ateliers, Zieken-
huizen, Winkels, Hotels, Restaurants

N.V. RAMIE UNION

PORCELEINFABRIEK
ENSCHDE

 SIMPLEX en CONEX-LASCHDOPPEN

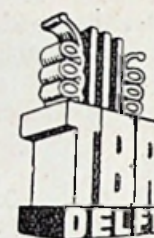
 ELECTROTECHNISCH PORCELEIN

Fornuiskookplaten, Snelkokers

en diverse apparaten met ingegoten spiralen
worden door ons gerepareerd met Inbedmassa.
Proefspanning 1500 Volt. — Isolatieweerstand
500 meg Ohm — Een volwaardig product.
Tevens het adres voor algehele reparatie van
Electrische Fornuizen.

Fa. Gebr. Sterringa

Broek op Langendijk, Telefoon 451 (K 2267)

Transformatoren Wikkelarij
Fabricage Versterkers
Radio- en Versterkeronder-
delen engros

Vraagt gratis prijscourant

Techn. Bureau **Van Reysen**

CHOORSTRAAT 16, DELFT, TELEF. 2678

Technische Handelsonderneming

„NIBO” C.V.

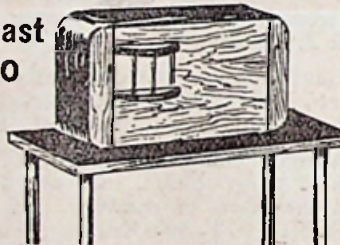
Postbus 278, Amsterdam

Groothandel in Luxe- en
Utiliteits-Verlichtingsornamenten

prima slofkast
f. 37.50

Verzending onder
rembours door
geheel Nederland
excl. vrachten emb.

A. VALKENBERG

Kinkerstraat 252-258, A'dam-W., Tel. 84416-83678

GLASORNAMENTEN

voor Winkel-Etalage-Kantoor- en Keukenver-
lichting wederom beperkt leverbaar

Tevens glasplaten in elke gewenste afmeting

Behalve LAMPEKAPPEN tegen de laagst denkbare prijzen, fabri-
cieren wij nog steeds de meest courante verlichtings- en verwar-
mingsartikelen zoals elementen, theelichtjes, electr. ketels, melkko-
kers, broodroosters, scheerwaterbakjes, kachels, looplampen, Old.
Fin. leeslampen, kronen, wand- en schemerverlichting, ganglantaarns,
bovenbakken enz. enz.

Een bezoek aan onze toonkamers heeft steeds onverwachte resultaten
H.H. Grossiers verzinkt niet Uw inkopers te zenden.

N.V. Nederlandsche Handels Vereeniging voor
Industrieële Fabrikaten
Amstel 188, AMSTERDAM, Tel. 35196 & 35011

EERST LEVERBAAR NA ONTVANGST
INVOERBEWILLIGING

ALLEENVERKOOP VOOR NEDERLAND

Mueller
CONTACTCLIPS
NIET TE EVENAREN

N.V. THEAL

HANDEL IN TECHNISCHE ARTIKELEN

AMSTERDAM C
POSTBUS 396

TELEFOON 41801
TELEGRAM ADRES: TECHTHEAL

Slaapkamerschalen in Perkamant.

Zwaar en transparant perkament.
Fraaie modellen. Handbeschilderd.
Bemonsterde offerte wordt U
graag toegezonden door

MARJA-Lampekapfabriek
VENLO

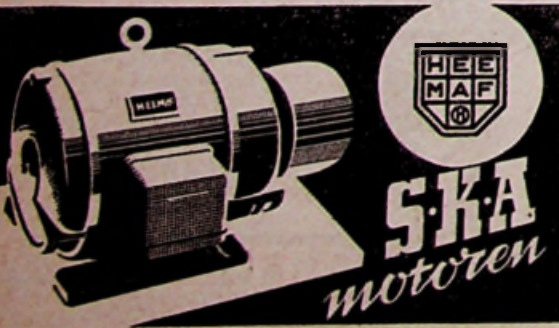
MOTOREN

Ster-Driehoekschakelaars
Motor-Beveiligingschakelaars
Afstandschakelaars

Korte Levertijden!

N.V. INGENIEURSBUREAU
FROWYN & Co.
v/h van Enst en Stokkentreeft
APELDOORN - DEN HAAG

KOOLBORSTELS

voor elk doel.
Uit voorraad leverbaar.

Nederl. Koolborstelfabriek

AMSTERDAM-N.
Spijkerkade 5 Telefoon 60 548.

HAZEMEYER

Beschermd Schakelmateriaal

Fabriek en Hoofdkantoor HENGELO, Telefoon 2345 (5 lijnen)
Kantoor Amsterdam: Amstel 144, Telefoon 35862
Kantoor Rotterdam: Mathanesserlaan 201, Telefoon 30634